

Dialogmöte III: Bärande begrepp och SAPO-modellen

Tidigare dialogmöten:

- **Dialogmöte I:** 2020-06-09, fokus på "efter halvtidsseminariet"
- **Dialogmöte II:** 2020-12-09, fokus på teori, modell, ramverk

Dialogmöte III: 2021-03-04, fokus på definitioner av begrepp samt "SAPO – en modell för samverkan mellan forskare och aktörer utanför akademien inom området äldre och åldrande" (Jönsson, Hultqvist, Iwarsson, 2021). SAPO = Syfte, aktör, process och omfattning.

Leder/koordinerar dialogmötet: Albert Westergren

Medverkande: Isak Berge (förhinder), Christine Etzerodt Laustsen, Joakim Frögren, Camilla Malm

Torsdag 4 mars, kl 13:30-15:30. Fokus:

- Definitioner av begrepp
- SAPO-modellen och Joakims utkast till ramberättelse
- Övrigt?

Begrepp

Brukarmedverkan – det jobbigaste begreppet. En del kan vara providers, ibland både providers och users. "Userinvolvement" i Engelskan. Något stör i begreppet. Det kan botten i bruket av "serviceuser" sedan har vi "knowledgeusers" – alla är väl kunskapsanvändare! Medlemmar i brukarrådet – tycker med att det är ett "dåligt" begrepp. Kopplas till brukare – missbrukare! En brukare är någon som behöver något. "Användare" kommer mycket från designområdet. Mer praktiskt orienterat med användare. Brukare – ett mer sociologiskt, maktfokus. Det definierar inte en som person om man använder någonting, medan en brukare definierar en på ett visst sätt. "Nyttjare" är ytterligare ett begrepp – kopplat till digitalisering.

Känns som en lösning... Samverkansspåret – "collaborators" - kanske en lösning, att tala om medborgare (vem är inte det). Kanske inte fokusera på "carers" utan "caring" – a person caring for...

Fokus på att lösa ett problem – vilka som ingår är sekundärt. Aktiviteten i fokus!

Professioner som verkar för/i vården.

Grupp- vs. individperspektiv? Person vs. aktivitetsperspektiv.

Gapet mellan forskning och praktik. Bygga en bro.

Professioner och anhöriga – båda är kunskapsanvändare, aktiviteten – caring. Måste allt inrymmas under ett begrepp? "Praktiker" vs. "Teoretiker/forskare". "Health care and/or service practitioners and managers". Formal vs. informal. Professional carers.

"Professioner med kontextspecifik kunskap inom området åldrande och hälsa"

Vilka är det inte?

Det kanske inte går att få in alla i ett begrepp?

Anhöriga: informal carers

Involvera: aktivt/inte aktivt delta. Actively participate = involve? Active involvement/actively involve.

“Engagement”

Ett sätt – att förhålla sig övergripande.

Forskning med – snarare än om – involve!

Olika grader av involvering – stegen. Olika önskemål om att involveras.

Public involvement: man är där som representant för någon mer än sig själv?

SAPO-modellen

Aktörer utanför akademien vs. personer utanför akademien.

En aktör vill någonting? En person kan något men kanske inte vill något?

Det finns en önskan om att ”aktören” bidrar med något. Inifrån vs. utifrånperspektiv – vill vara aktör – vill ha en person som är aktör.

”Aktivt och hälsosamt åldrande” – en person blir en person först när man är aktiv

När man ingår i olika sammanhang går man in i/tar på sig olika roller – t.ex. blir en aktör

Det som saknas lite i artikeln – är möjligen fokus på **problemlösning**! Tänka både ”Research and development” – inte bara ”Research”

Involvering som en väg till att lösa ett problem – en samhällsutmaning! Tradition från t.ex. designområdet, management. Målet ej endast att uppnå socialt robust kunskap!

Hur skulle ett fokus på problemlösning se ut? T.ex. samhällsplanering – att skapa ett hållbart samhälle. Det finns till viss del under ”syfte”.

PAR: att ta makten och förändra. Man har ett läge och vill uppnå något annat – uppnå ett önskvärt läge.

Om vi är forskarna och de är de som ska involveras = maktperspektiv. Ej en ömsesidighet i att involvera! Går det att få det? Är kanske oundvikligen en asymmetrisk relation! Det viktiga är att det finns en transparens. Olika kunskaper kompletterar varandra – ett ömsesidigt kunskapsutbyte. Olika kunskaper kompletterar varandra.

Spänningar: mellan att involvera – inte involvera

Att lyfta även problemen med ”brukarmedverkan” – viktigt att vara nyanserad

Vad är syftet – vad är lagom nivå – när i processen ska de involveras. Undvika Tokenism!

Folk kan känna sig involverade även vid en låg grad av involvering. Svårt för någon annan att känna om jag upplever mig delaktig eller ej! Vems uppfattning är den giltiga? Delaktighet är en subjektiv upplevelse. Kan bero på ens egen kännedom om ämnet också.

Syften med att involveras/vara involverad: demokrati, att lära sig själv, att uppnå en förändring. Att själv få chansen att lära sig något är viktigt – kanske kan vara lätt att glömma önskan om personlig utveckling – kan vara ett självändamål i detta. Motivation, engagemang, drivkraft.

Den personliga upplevelsen av involvering – har stor betydelse – både vägen mot målet och resultat.

Den egna motivationen – en drivkraft till varför och hur mycket man vill vara med och bidra.

Olika former av motivation till att vara med i forskning, inte på ett kontinuum utan olika former!: "family motivation" – "the greater good".

Motivations-, makt-, delaktighetsperspektiv!

Spänningar inom akademien? Olika traditioner?

En del har svårt att förstå vad man håller på med men **inte** stött på något motstånd!

De flesta är open-minded

Ej stött på "hardcore positivister"

Ibland, men ovanligt med synpunkter som: man kan ju inte mäta något – med kvalitativa studier

Collaborative/collaborate

Hur används detta ordet? Collaboration, professionals collaborate.

Collaborate – makten mer jämnt fördelad – ett begrepp som vinner mark?

Samarbete/samverkan/konsultation

Collaborative approach

Tilltalande begrepp!

Syftet har en central betydelse – tydligt i SAPO-modellen

Samråd – vs. frågestund utan dialog

Ibland fattas beslut och man inbjuds till dialog – "check på den" 😊 – Tokenism. Att bli involverad för sent! Kan upplevas som skendemokrati?

Strategisk nivå för beslut – förekommer t.ex. när utlysningar designas från de stora forskningsfinansiärerna.

Strategisk design

Ett återkommande fenomen.

Begrepp – en resa

I början var det tydligt vilka begrepp man skulle använda – allteftersom ser man hur "grått" det är – svårigheterna med att använda det ena eller det andra.

Det finns inte en sanning – det finns flera olika 😊 – en konstant strävan mot sanningar – kontext & tidsbunden – vissa saker mer sant än annat!

Att nyttiggöra/praxisgöra kunskap!

Nästa dialogmöte, 21 sep 2021, kl 13:30-15:30:

Större perspektiv på sanning? T.ex. socialkonstruktionism

Ontologi, epistemologi

Förberedelse, att läsa

- Bengt Kristensson Ugglå. En strävan efter sanning. Vetenskapens teori och praktik. Studentlitteratur, 2019/2020.
- Per Linell (2006) "Bara prat?" – om socialkonstruktivismen.
- Westergren et al. Next of kin participation in the care of older persons in nursing homes: A pre–post nonrandomized educational evaluation, using within-group and individual person-level comparisons. PLOS ONE, 2021. Fokusera endast på **gulmarkerad text**, i diskussionen.

Bok-/skrifttips

Bengt Kristensson Ugglå. En strävan efter sanning. Vetenskapens teori och praktik. Studentlitteratur, 2019/2020.

FORMAS. Inkluderande forskning och innovation. 2018

MerSam. Varför är det så snårigt? Begrepp relaterat till samverkansmeritering (MerSam – Meritvärde för samverkansskicklighet), 2020.

Vid anteckningarna / Albert Westergren